

ŠUMARSKI LIST

HRVATSKO ŠUMARSKO DRUŠTVO

UDC 630*
ISSN
0373-1332
CODEN
SULIAB

175
140

HRVATSKO
ŠUMARSKO
DRUŠTVO

ŠUMARSKI
LIST

7-8

GODINA CXLV
Zagreb
2021

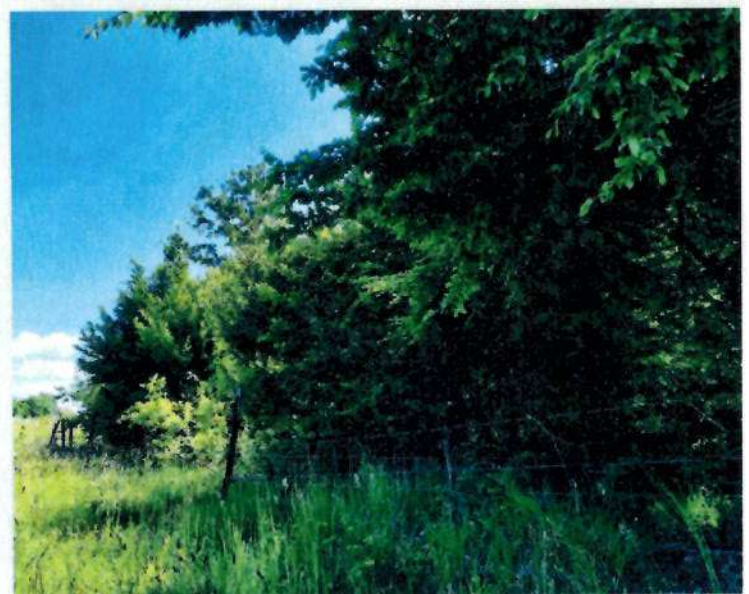
ŠUMSKA ZEMLJIŠTA – DOBRA OD INTERESA ZA BRZU I NEZAKONITU ZARADU

Christian Gallo, dipl. ing. šum.

16. travnja 2015. u organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Znanstvenog vijeća za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava, održan je okrugli stol *Pravna zaštita šuma*. Na tom je okruglom stolu izneseno puno zanimljivih i zabrinjavajućih pravnih momenata. Naglašeni su problemi u moru propisa koji se dotiču šuma i šumskog zemljišta, problemi u koegzistenciji općeg i posebnog stvarnopravnog režima te u učestalim izmjenama i dopunama Zakona o šumama. Prof. dr. sc. Tatjana Josipović u svom se izlaganju pita *pridonosi li takva složenost pravnog uređenja šuma i šumskog zemljišta efikasnoj zaštiti šuma i šumskog zemljišta, uspješnom gospodarenju šumama i ostvarivanju općekorisnih funkcija šuma?* U izlaganju doc. dr. sc. Frane Staničić iznosi mišljenje da je *pravni okvir relativno dobro posložen, ali njegova primjena upitna*. Sigurno je da može i da mora biti bolje! Ono čemu kao inženjer šumarstva mogu posvjedočiti posljednjih desetak godina je određena pravna nesigurnost šuma, odnosno povremeno, pozadinsko, podmuklo davanje takta od strane kapitala prilagodbi šumarske legislative. Svježa su sjećanja na mogućnost ostvarivanja prava služnosti u šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu Republike Hrvatske u svrhu podizanja trajnih nasada, kada su često zloupotrebljavane odredbe predmetne uredbe i kojom prilikom su u prenamjeni završile i šumske površine koje to nikako nisu smjele. Najizraženiji primjer na području Istre je katastarska čestica 1/1 katastarske općine Vodnjan, površine 2 119 999 m², koja se našla na popisu čestica na kojima se odlukom Vlade Republike Hrvatske dozvoljava osnivanje služnosti u svrhu podizanja trajnih nasada. Ostaje nepoznato zbog čega se na tom popisu našla i predmetna čestica, ako su i Hrvatske šume i Grad Vodnjan bili protiv toga. Kada je riječ o izdvajanju šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, gotovo svakim novim Zakonom o šumama i kasnijim izmjenama i dopunama istog, bujao je članak (članci) o izdvajanju šuma i šumskog zemljišta. U jednom trenutku Zakon o šumama predviđao je i mogućnost izdvajanja bez rješenja nadležnog ministarstva!

Povrh svega navedenog, u priobalju su već neko vrijeme aktualne nove akrobacije sa šumama i šumskim zemljištem. Ovog puta, za razliku od prethodnih primjera, riječ je o šumama privatnih šumoposjednika. Već duže od godinu dana na području Rovinja i Bala na više je lokacija započela parcelacija šumskog (i poljoprivrednog) zemljišta. Modus operandi je da se relativno velike čestice podijele u

čitav niz manjih čestica površina nekoliko stotina m². Šumsko se zemljište parcelira poput građevinskog zemljišta, ucrtavaju se i pristupni putevi svim novoformiranim česticama. Cilj je takve čestice prodati, budući vlasnici ih kupuju kako bi postavili privremene/montažne manje objekte (primjerice tkz. mobil home), koje će prije ili kasnije, nastavi li država s nakaradnom praksom, legalizirati kao čvrste, građene objekte. Eklatantan primjer nove prakse je jedna katastarska čestica na području Rovinjštine, koja je podijeljena u četrdesetak (!) novih čestica i pristupni put. Novonastale čestice od „milja“ su prozване bajaderama i svima je promijenjen način uporabe iz šuma u pašnjak (dvije čestice u voćnjak). Matična katastarska čestica s načinom uporabe šuma, u naravi također šuma, obuhvaćena je programom za gospodarenje šumama šumoposjednika gospodarske jedinice „Rovinj – Sošići“ s važenjem od 2018. do 2027. Predmetna se čestica nalazi u području ekološke mreže. Prostornim planom uređenja Grada Rovinja predmetnom je zemljištu određena namjena kao šuma isključivo osnovne namjene. Grad Rovinj burno je reagirao poslavši desetak dopisa na razne adrese – Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstvo pravosuđa, Državno odvjetništvo, Državna geodetska uprava, Državni inspektorat. Na neke se odgovore

Sukladno novom geodetskom elaboratu ova je površina po načinu uporabe pašnjak

Katastarska čestica prije podjele

Katastarska čestica nakon podjele

čekalo i duže od šest mjeseci, no oni koji su pristigli vrvjeli su od isprazne kurtoazije – „zahvaljujemo da ste nam skrenuli pažnju na navedenu problematiku“, „u potpunosti podržavamo vašu inicijativu i smatramo kako je neophodno žurno reagirati“, „podupiremo vaše prijedloge za iznalaženjem rješenja“. Zanimljivo je spomenuti da Državna geodetska uprava u svom odgovoru navodi da su sve promjene u katastarskom elaboratu izvršene na temelju pregledanih i potvrđenih geodetskih elaborata koji su izrađeni u skladu sa zakonskim odredbama. Na temelju tih elaborata mijenjan je način uporabe zemljišta iz šume u pašnjak, a veći dio površine je u naravi i dalje šuma, iz čega proizlazi zaključak da je licencirana geodetska tvrtka izradila geodetski elaborat koji ciljano nije bio u potpunosti ispravan, a kojega je odjel za katastar nekretnina proveo kao ispravnog. Već u članku 2. Zakona o šumama stoji Šume i šumska zemljišta dobra su od interesa za Republiku Hrvatsku te

imaju njenu osobitu zaštitu. Što znači osobita zaštita, možemo doznati iz aktualnih slučaja prenamjene i usitnjavanja zemljišta. U Zakonu o šumama članku 23. stoji Šumoposjednici su dužni gospodariti šumom i šumskim zemljištem na način propisan ovim Zakonom. Koje su posljedice u slučaju gospodarenja suprotno Zakonu o šumama, također vidimo iz navedenog aktualnog slučaja. O problemu se zna već duže od godinu dana. Da se reagiralo brzinom i lakoćom kako su se modelirali i prilagođavali članci Zakona u svezi s izdvajanjem, problem bi već odavno bio riješen. Da nije riječ „samo“ o prekršaju, već o kaznom djelu, jasan je Kazneni zakon, gdje u članku 209. stoji da *tko protivno propisima siječe ili krči šumu ili na drugi način pustoši šumu, a time ne čini neko drugo kazneno djelo za koje je propisana teža kazna, kaznit će se kaznom zatvora do dvije godine*. Radi li se ovdje o pustošenju šuma ili ne, netko je već davno trebao znati i djelovati (sukladno Za-

konu o šumama pustošenje šuma je svaki nezakonit zahvat u šumama i na šumskim zemljištima kojim se remeti gospodarenje šumama i smanjuje buduća vrijednost šuma). Mogu zaključiti da smo bliži iznesenom mišljenju doc. dr. sc. Frane Staničića da je *pravni okvir relativno dobro posložen, ali njegova primjena upitna*. Ipak je netko već ranije razmišljao o mogućim podjelama katastarskih čestica, što je vidljivo u nacrtu nikad donesene Strategije razvoja šumarstva Republike Hrvatske 2016. – 2030., gdje u nabrojenu mjeru za postizanje određenog cilja stoji – *uspostavljanje zakonodavnog okvira kojim se onemogućava fragmentacija šuma i daljnja podjela katastarskih čestica koje su u katastru zabilježene šumom kao načinom korištenja te poticanje njihovog okrupnjivanja*.

Svakom onome koji je u stanju sagledati šume i šumska zemljišta s više razine, bez obzira na vlasništvo, ostaje gorka spoznaja izostanka reakcije sustava. Čemu služe prostorni planovi i programi za gospodarenje šumama? U društvu u kojemu su vratolomije sa zemljištem nacionalna disciplina, gdje se nerijetko političari upravo zemljištem bogate na

Informacija o prodaji parcela

nezakonit i nemoralan način, možda ne možemo očekivati ništa drugo. U konačnici zapravo vlasnici ovih zemljišta preuzimaju obrazac ponašanja (lakomost) pojedinih političara, odnosno sadašnjih ili bivših vlastodržaca. Ostaje nepoznanica tko će ih u tome spriječiti...

PRVI REZULTATI PROJEKTA „ŠUME U RUKAMA ŽENA“

Irina Suša, mag. ing. silv., Silvija Zec, dipl.ing. šum., Maja Merc Kiš, dipl. ing. šum., mr. sc. Miljeno Županić

Međunarodni projekt „Šume u rukama žena“ (Fem4Forest) započeo je u srpnju prošle godine u suradnji s organizacijama iz 10 država dunavske regije.

Glavni cilj projekta je ojačati šumarski sektor na lokalnoj, regionalnoj i međuregionalnoj razini kroz povećanu uključenost i sposobnost žena aktera, podržavajući njihovu ravnopravnu prisutnost i kompetencije na tržištu u Podunavlju. Projekt nudi novi i inovativan pristup obrazovanju i mentorstvu, koji će omogućiti aktivniju ulogu žena u šumarskom sektoru.

Planirane aktivnosti usmjerene su na tri najvažnije komponente: socijalnu uključenost, rodnu ravnopravnost i ekonomsku neovisnost.

Prvi koraci projekta završeni su te su predstavljeni u „Izvešću o trenutnoj situaciji i poziciji žena u šumarstvu u dunavskoj regiji“. Cjelovito izvješće dostupno je na službenoj stranici projekta (<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/fem4forest>).

Izvješće izrađeno u sklopu projekta Fem4Forest objedinjuje stanje u šumarstvu u 10 projektnih partnerskih država dunavske regije (Austrija, BiH, Bugarska, Hrvatska, Slovenija, Češka, Njemačka (Bavarska), Rumunjska, Srbija i Ukrajina). Svaka država iznijela je informacije o načinu gospodarenja, mogućnostima zaposlenja i statusu žena u šumarskoj industriji, bilo kao privatnih šumovlasnica, zaposlenica i/ili donositeljica odluka. U izradi dijela izvješća koje daje prikaz trenutne situacije žena u šumarskom sektoru u Hrvatskoj sudjelovao je Hrvatski savez udruga privatnih šumovlasnika te Hrvatska komora inženjera šumarstva i drvne tehnologije.

Jednakost žena u šumarskom sektoru temeljna je postavka kojom se vodilo pri pisanju izvješća. Izvješće uključuje pre-